

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Pani mgr Marty Rabczyńskiej-Kapcińskiej

pt. *Wspólna Polityka Rybołówstwa Unii Europejskiej na przykładzie funduszy strukturalnych*

Celem rozprawy doktorskiej jest analiza instrumentów prawnych z zakresu funduszy strukturalnych służących realizacji Wspólnej Polityki Rybołówstwa Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem jej celów środowiskowych. Wynikiem pracy jest zweryfikowanie i potwierdzenie hipotez badawczych postawionych w pierwszym rozdziale rozprawy doktorskiej.

Rozprawa zawiera hipotezę główną oraz trzy uzupełniające. Zgodnie z hipotezą główną, wdrażanie europejskich funduszy strukturalnych w Polsce nie przyczynia się do realizacji celów środowiskowych Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Pierwsza z hipotez uzupełniających wskazuje, iż przepisy prawa UE z zakresu funduszy strukturalnych służą głównie finansowaniu działań ukierunkowanych na flotę rybacką, mających na celu ograniczenie nakładu połowowego, a w niewielkim stopniu przyczyniają się do wspierania innych ważnych z punktu widzenia ochrony środowiska obszarów tej polityki, na przykład chowu i hodowli ryb. Zgodnie z drugą hipotezą, ograniczenie nakładu połowowego, skutkujące zmniejszeniem presji połowowej na żywe zasoby morza, powinno odbywać się poprzez zwiększenie wsparcia finansowego chowu i hodowli ryb, jako alternatywnego źródła surowca rybnego. Ostatnia z hipotez dotyczy systemu monitorowania wdrażania funduszy unijnych dla sektora rybołówstwa. Błędna konstrukcja przepisów prawa w tym zakresie powoduje, iż wskaźniki monitorowania w ramach funduszy oraz krajowych programów operacyjnych, nie stanowią źródła wiedzy o realizacji szeroko pojętych celów środowiskowych Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

W rozprawie doktorskiej zastosowano pięć metod badawczych: dogmatyczną – prawną, historyczno – prawną, integracji zewnętrznej oraz empiryczną i teoretyczno – prawną. Metoda dogmatyczno – prawną jako

podstawowa metoda badawcza zastosowana została do analizy obowiązujących aktów prawa Unii Europejskiej, w szczególności z zakresu Wspólnej Polityki Rybołówstwa oraz związanych z nią funduszy strukturalnych, a także przepisów prawa krajowego służących wdrażaniu tych funduszy. Analizie przepisów prawa z powyższego zakresu obowiązujących w przeszłości posłużyła natomiast metoda historyczno – prawna. Jej zastosowanie było niezbędne w szczególności w celu analizy przepisów prawa Unii Europejskiej z okresu tworzenia pierwszych regulacji prawnych dotyczących Wspólnej Polityki Rybołówstwa oraz wspierających jej finansowanie funduszy strukturalnych z lat 1994 – 1999, 2000 – 2006 oraz 2007 – 2013. Z uwagi na relatywnie małą liczbę publikacji w ramach literatury oraz czasopiśmiennictwa w dziedzinie będącej przedmiotem badań autorki rozprawy oraz oparcie się przez autorkę badań w znacznej mierze na analizie materiałów źródłowych, zastosowana została metoda empiryczna, a w ograniczonym zakresie również metoda teoretyczna – prawna, zastosowana do analizy instrumentów prawa Unii Europejskiej z zakresu Wspólnej Polityki Rybołówstwa oraz funduszy strukturalnych w oparciu o doktrynę. Metoda integracji zewnętrznej zastosowana została do analizy dokumentów wytworzonych przez organy Unii Europejskiej oraz organy administracji krajowej zawierających analizy ekonomiczne wyników realizowanych funduszy strukturalnych oraz krajowych programów operacyjnych.

Praca zawiera wstęp, zakończenie oraz została podzielona na pięć rozdziałów. Rozdział pierwszy zawiera założenia metodologiczne pracy. W Rozdziale drugim przeanalizowane zostały ogólne pojęcia z zakresu funduszy strukturalnych i wspieranej przez nie polityki regionalnej UE. Wyjaśnione zostały używane zamiennie z polityką regionalną pojęcia polityki spójności oraz polityki strukturalnej. Analizie poddane zostały także przepisy pierwszego funduszu strukturalnego wspierającego unijną politykę rybołówstwa, Instrumentu Finansowego Orientacji Rybołówstwa na lata 1994 – 1999. W Rozdziale trzecim nakreślone zostały ogólne pojęcia z zakresu Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Analizie poddana

została jej podstawa prawna, a także cele i zasady. Mając na względzie fakt, iż przedmiot badań autorki w ramach niniejszej rozprawy dotyczy wsparcia finansowego nadrzędnego celu Wspólnej Polityki Rybołówstwa w postaci zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów wodnych, przenieśliśmy uwagę na relacje między tą polityką, a ochroną środowiska morskiego. Rozdział czwarty zawiera analizę przepisów prawa UE z zakresu funduszy wspierających unijną politykę rybołówstwa w perspektywach finansowych 2000 – 2004, 2007 – 2013 oraz 2014 – 2020 wraz z oceną efektywności wdrażania tych funduszy. Analiza została jednak zawężona do finansowego wsparcia zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów morza, a także powiązanego z tym wsparcia akwakultury oraz horyzontalnych celów UE w zakresie, blisko związanej z rybołówstwem i akwakulturą, polityki środowiska UE. Ostatni, rozdział piąty obejmuje analizę krajowych przepisów prawa służących wdrażaniu funduszy unijnych dedykowanych unijnej polityce rybołówstwa. Nakreślone zostały ogólne ramy prawne oraz dokonana została szczegółowa analiza przepisów służących realizacji programów operacyjnych przygotowanych na gruncie krajowym i zatwierdzonych przez KE, w celu wdrożenia IFOR na lata 2000 - 2006, EFR 2007 – 2013 oraz EFMR na lata 2014 – 2020. Przeprowadzona została także ocena efektywności realizowanych w Polsce od 2004 r. programów operacyjnych wspierających sektor rybołówstwa i akwakultury.

W zakończeniu pracy dokonano końcowej analizy tematu w kontekście postawionych hipotez badawczych.

Summary

The objective of the doctoral thesis is the analysis of legal instruments within the scope of structural funds, which serve the implementation of the Common Fisheries Policy of the European Union, with special emphasis of its environmental objectives. The result of the thesis is the verification and confirmation of the research hypothesis formulated in the first chapter of the doctoral thesis.

The dissertation contains the main hypothesis and three supplementing ones. According to the main hypothesis, the implementation of European structural funds in Poland does not contribute to the execution of environmental goals of the Common Fisheries Policy. The first supplementing hypothesis suggests that legal provisions of the EU concerning structural funds are used to finance activities directed at the fishing fleet, which aim at limiting the fishing effort, and only contribute to a small degree to the support of other important, from the point of view of environmental protection, areas of this policy e.g. fish farming. According to the second hypothesis the limitation of the fishing effort, which results in a decrease of the fishing pressure for living marine resources, should be conducted by increasing the financial support for fish farming, as an alternative source of fish resources. The last hypothesis concerns the monitoring system of implementing EU funds for the fisheries sector. A wrong construction of legal provisions in this case means that the monitoring indicators within the funds and national operation programs are no source of knowledge on the execution of the broadly understood environmental objectives of the Common Fisheries Policy.

In this dissertation five research methods have been applied: dogmatic-legal, historical-legal, external integration, empirical and theoretical-legal. The dogmatic-legal methods, as a basic research method, was used to analyze current acts of law of the EU, especially within the confines of the Common Fisheries Policy and structural funds, which are connected to it, as well as legal provisions serving the

implementation of those funds. The historic-legal method was used to analyze past legal provisions of the above-mentioned domain. Its use was necessary especially in order to analyze the legal provisions of the EU from the period of establishing its first legal regulations concerning the Common Fisheries Policy and the structural funds from 1994-1999, 2000-2006 and 2007-2013, which supported it. Due to a relative small number of publications in literature and press in the field of study of the author of the dissertation and the fact that the author mainly relied on the analysis of source materials, an empirical method was applied and, to a limited extent, the theoretical-legal method, which was used to analyze legal instruments of the EU within the scope of the Common Fisheries Policy and structural funds, based on the doctrine. The external integration method was used in the analysis of documents generated by EU bodies and national administration bodies, which contained economic analyzes of the results of implemented structural funds and national operational programs.

The dissertation contains an introduction, a summary and was divided into five chapters. The first chapter contains the methodological assumptions of the dissertation. The second chapter contains analysis of general terms of structural funds and the EU regional policies, which they support. The terms “cohesion policy” and “structural policy”, which are used interchangeably with regional policy, are explained. Legal provisions of the first structural fund, which supported the EU Fisheries Policy, the Financial Instrument for Fisheries Guidance, were analyzed. The third chapter describes the general terms referring to the Common Fisheries Policy. The legal basis, objectives and rules were analyzed. Taking into consideration the fact that the research subject of the author, as part of this dissertation, concerns the financial support of the overarching goal of the Common Fisheries Policy, being a well-balanced exploitation of living marine resources, also the relations between this policy and the protection of the marine environment were analyzed. The fourth chapter contains the analysis of EU legal provisions concerning the funds supporting the EU Fisheries Policy in the financial perspectives 2000-

2004, 2007-2013 and 2014-2020 together with an efficiency evaluation of those funds. The analysis was, however, limited to the financial support of sustainable exploitation of the living marine resources, as well as the related aquaculture support and horizontal objectives of the EU regarding the EU environmental policy, which is closely connected to fisheries and aquaculture. The last chapter contains an analysis of national legal provisions, which serve the implementation of EU funds dedicated to the EU Fisheries Policy. General legal frames were described, as well as a detailed analysis of provisions was performed, which serve the execution of operational planes prepared nationally and confirmed by the European Commission in order to implement the FIFG in 2000-2006, EFF 2007-2013 and EMFF in the years 2014-2020. An assessment of the efficiency of operational programs in Poland since 2004, which support the fisheries and aquaculture sector, was also performed.

In the summary of the dissertation a final analysis of the topic in the context of the research hypothesis was made.